

Postanowienie z dnia 12 kwietnia 2007 r.

I PZ 1/07

Bieg terminu do wniesienia zażalenia nie ulega przerwaniu ani przedłużeniu ze względu na złożenie przez stronę wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Ustanowienie przez sąd pełnomocnika z urzędu po upływie terminu do wniesienia zażalenia, może stanowić okoliczność uzasadniającą przywrócenie terminu.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie SN: Katarzyna Gonera (sprawozdawca), Beata Gudowska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 kwietnia 2007 r. sprawy z powództwa Hanny M. przeciwko Gminnej Spółdzielni „S.CH.” w C. o ustalenie wymiaru zatrudnienia, na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 15 września 2006 r. [...]

1. o d d a l i ł zażalenie;

2. zasądził od Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Łodzi) na rzecz adwokat Bogumiły K. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi wyrokiem z 20 września 2005 r. oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Łowiczu w sprawie o ustalenie treści stosunku pracy (wymiaru zatrudnienia).

Po ogłoszeniu wyroku powódka wniosła „o wydanie wyroku z 20 września 2005 r.”, w związku z czym doręczono jej odpis sentencji tego wyroku (bez uzasadnienia). Pismem nadanym w urzędzie pocztowym 17 października 2005 r. powódka

wniosła „o przysłanie uzasadnienia wyroku”, ponieważ pomimo wniosku nie otrzymała uzasadnienia wyroku. Następnie - po otrzymaniu pisma przewodniczącego wydziału wyjaśniającego, że uzasadnienie wyroku nie może być doręczone, ponieważ wobec braku stosownego wniosku nie zostało sporządzone - powódka w piśmie z 24 listopada 2005 r. wniosła o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i przesłanie wyroku z uzasadnieniem oraz wniosła o doręczenie jej odpisu wyroku z uzasadnieniem.

Postanowieniem z 9 lutego 2006 r. Sąd Okręgowy w Łodzi odrzucił wniosek o przywrócenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku i odrzucił wniosek o sporządzenie uzasadnienia.

Na powyższe postanowienie powódka wniosła osobiście sporządzone zażalenie.

Sąd Okręgowy postanowieniem z 21 marca 2006 r. odrzucił zażalenie powódki na postanowienie z 9 lutego 2006 r. w przedmiocie odrzucenia wniosku o przywrócenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku i odrzucenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia, powołując się na treść art. 87¹ § 1 k.p.c. i art. 130 § 5 k.p.c. w związku z art. 373 i 397 § 2 k.p.c., ponieważ zażalenie skierowane do Sądu Najwyższego nie zostało sporządzone przez adwokata lub radcę prawnego.

W piśmie z 31 marca 2006 r. powódka wniosła o przyznanie jej pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z 24 maja 2006 r. Sąd Okręgowy ustanowił dla powódki pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia zażalenia do Sądu Najwyższego na postanowienie z 21 marca 2006 r. W dniu 7 czerwca 2006 r. Okręgowa Rada Adwokacka w Ł. wyznaczyła powódce pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata. W dniu 26 czerwca 2006 r. pełnomocnik powódki wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z 21 marca 2006 r., zarzucając naruszenie art. 5 k.p.c., przez niepouczenie powódki o treści art. 87¹ § 1 k.p.c. Pełnomocnik skarżącej wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku.

Sąd Okręgowy w Łodzi - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z 15 września 2006 r. odrzucił zażalenie pełnomocnika powódki na postanowienie tego Sądu z 21 marca 2006 r. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd stwierdził, że zgodnie z art. 394 § 2 k.p.c. termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od dnia doręczenia stronie postanowienia. Zaskarżone postanowienie (z 21 marca 2006 r.) zostało doręczone powódce 27 marca 2006 r. Termin do

wniesienia zażalenie upłynął zatem 3 kwietnia 2006 r. Sąd zwrócił uwagę, że pełnomocnik powódki wnosząc przedmiotowe zażalenie 26 czerwca 2006 r. nie złożył jednocześnie wniosku o przywrócenie terminu do jego wniesienia. Z tego względu na podstawie art. 370 k.p.c. w związku z 397 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy odrzucił zażalenie jako wniesione po upływie ustawowego terminu, o którym mowa w art. 394 § 2 k.p.c.

Powyższe postanowienie zaskarżył zażaleniem pełnomocnik powódki, domagając się jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi, ewentualnie jego zmiany poprzez uwzględnienie zażalenia powódki na postanowienie z 21 marca 2006 r.; wniósł także o przyznanie pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenia oraz zwrotu wydatków nieuiszczonych ani w części, ani w całości przez powódkę. Zaskarżonemu postanowieniu pełnomocnik skarżącej zarzucił naruszenie art. 394 § 2 k.p.c., poprzez błędne przyjęcie, że termin tygodniowy do wniesienia zażalenia liczy się dla pełnomocnika ustanowionego z urzędu od daty doręczenia postanowienia stronie, którą zastępuje, w sytuacji gdy ustanowienie pełnomocnika nastąpiło trzy miesiące po doręczeniu postanowienia samej stronie. W uzasadnieniu zażalenia pełnomocnik skarżącej podniósł, że przyczyną odrzucenia zażalenia na postanowienie z 21 marca 2006 r. było uchybienie terminu do złożenia zażalenia, przy błędnym przyjęciu, że bieg terminu rozpoczął się w dniu doręczenia powódce postanowienia. Według pełnomocnika powódki Sąd nie wziął pod uwagę tego, że został on wyznaczony dopiero 7 czerwca 2006 r., a zażalenie zostało złożone w terminie 7 dni od poinformowania adwokata o ustanowieniu go pełnomocnikiem powódki, czyli od chwili, w której mógł skutecznie podjąć czynności. Jednocześnie pełnomocnik powódki wniósł o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia, gdyż z powodu choroby nie mógł się wywiązać z obowiązku jego złożenia w terminie.

Postanowieniem z 29 listopada 2006 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi przywrócił powódce termin do wniesienia zażalenia na postanowienie tego Sądu z 15 września 2006 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie bezsporne jest, że zażalenie na postanowienie z 21 marca 2006 r., sporządzone w imieniu powódki przez adwokata ustanowionego z urzędu, zostało wniesione po upływie tygodniowego terminu od doręczenia samej

stronie odpisu postanowienia z uzasadnieniem (art. 394 § 2 k.p.c.). Postanowienie to zostało doręczone powódce 27 marca 2006 r., zaś zażalenie na to postanowienie pełnomocnik powódki wniósł dopiero 26 czerwca 2006 r. Sąd Okręgowy odrzucił zażalenie pełnomocnika powódki wobec uchybienia terminu przewidzianego w art. 394 § 2 k.p.c.

W rozpoznawanym przez Sąd Najwyższy zażaleniu pełnomocnik powódki zarzucił, że Sąd Okręgowy wydając zaskarżone postanowienie powinien wziąć pod uwagę, że pełnomocnik został wyznaczony dopiero 7 czerwca 2006 r., czyli trzy miesiące po doręczeniu powódce postanowienia. Jednocześnie podniósł, że zażalenie zostało złożone w terminie 7 dni od poinformowania go o ustanowieniu i że dopiero w tej dacie mógł skutecznie podjąć czynności. W istocie pełnomocnik powódki w zażaleniu sugeruje, że siedmiodniowy termin na wniesienie zażalenia powinien być liczony nie od chwili doręczenia stronie odpisu postanowienia, lecz od chwili ustanowienia dla strony pełnomocnika z urzędu.

Stanowisko pełnomocnika powódki nie może być uznane za trafne. Termin przewidziany w art. 394 § 2 k.p.c. - liczony od chwili doręczenia samej stronie odpisu postanowienia z uzasadnieniem - wiąże bowiem również pełnomocnika strony, nawet w sytuacji, gdy dopiero po tej dacie został on ustanowiony pełnomocnikiem z urzędu. Wystąpienie przez stronę z wnioskiem o ustanowienie adwokata z urzędu pozostaje bez wpływu na bieg terminu do złożenia środka odwoławczego, w szczególności nie powoduje jego przedłużenia bądź przerwania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego (co prawda w odniesieniu do kasacji) przyjęto jednolicie, że bieg terminu do wniesienia kasacji nie ulega przerwaniu ani przedłużeniu ze względu na złożenie przez stronę wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu (por. między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z 15 kwietnia 1997 r. II CZ 35/97, OSNC 1997 nr 10, poz. 151, z 8 października 1998 r. II CZ 106/98, z 6 czerwca 2000 r., I CZ 76/00, z 23 lipca 2002 r., II CZ 81/02, z 29 kwietnia 2003 r., V CZ 42/03, z 18 lutego 2004 r., I CZ 4/04, niepublikowane). Stanowisko to pozostaje aktualne w przypadku zażalenia - zarówno co do zasady, jak i w odniesieniu do okoliczności rozpoznawanej sprawy. Ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia zażalenia w czasie, kiedy upłynął już termin do jego wniesienia, może stanowić okoliczność uzasadniającą przywrócenie terminu do wniesienia tego środka zaskarżenia. Nie sposób natomiast znaleźć podstawy prawnej dla stanowiska prezentowanego w zażaleniu, zgodnie z którym termin do wniesienia zażalenia powinien biec od daty zawiadomienia adwo-

kata o ustanowieniu go pełnomocnikiem z urzędu do sporządzenia środka zaskarżenia. W takiej sytuacji pełnomocnikowi przysługuje ewentualnie wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia środka zaskarżenia.

Z tych względów odrzucenie zażalenia pełnomocnika powódki na postanowienie Sądu Okręgowego z 21 marca 2006 r. jako spóźnionego było prawidłowe, zaś kwestionujące to rozstrzygnięcie zażalenie podlegało oddaleniu.

Wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej podlega rozpoznaniu przez sąd, przed którym czynność ta powinna być podjęta.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.

=====